

første Klasse vare førte til Ende, endnu var en hel Række af Baner, som det ikke blot havde lokal, men ogsaa mere almindelig Interessee at se bygget, og at disse Baner derfor burde bygges for Statskassens Regning, om end med et noget større Tilskud fra de paagjældende Egne; men saaledes at springe fra det rene Statsbaneanlæg og over til et Anlæg som det, Systemet af 1873 hjemlede, var et for stort Spring og var Mere, end man kunde vente eller forlange af de Kommuner, som skulde udføre disse Anlæg, Mere end de vilde eller kunde præstere, uden at blive overbeholdede, og Mere, end man maatte være berettiget til at forlange af dem, naar man saae hen til, at de Baner, der skulde anlægges, i alt Fald for en væsentlig Del fremmede Statsgiemed og ikke udelukkende lokale Diemed. Jeg tror derfor, at netop det, som den høitagtede Regjering har gjort, i alt Fald tror jeg, at det er Regjeringens Lante, er rigtigt, at man imellem Statsbaneanlægene og Systemet af 1873 styder et Led ind, nemlig netop Anlægget af saadanne Baner som dem, der er Tale om her i dette Lovforslag, og som dem, der var Tale om i Udvalgets Flertals Betænkning i Fjor. Naar man gaar dertil, forekommer det mig, at man maa sige, at da kommer vor hele Jernbaneudvikling ind i et roligt og naturligt Spor; thi det maa dog fastholdes, at vi ikke have et eneste Jernbaneanlæg her i Landet, der ikke er kommet i Stand ved en Samvirken mellem Staten og de mere lokale Interessee. Dette gjælder jo ogsaa om de sjællandske Baner og om de lolland-falsterste Baner, hvor Staten traadte til med sin Garanti. Jeg skal imidlertid ikke opholde mig ved de sjællandske Baner, da det ærede Medlem, der havde Ordet før mig (Scharling), har udtalt sig desangaaende. Jeg skal erkjende, at det Forhold, der er tilfæde her paa Sjælland, er noget Giendommeligt, uden at jeg dog derfor kan erkjende, at det vilde være ganske tilraadeligt at følge den Vej, som det ærede Medlem antydede, for at komme ud over den abnorme Stilling, hvori Jernbaneforbindelsen her paa Sjælland for Diebliffet er, de Baner, jeg nærmest tænker paa, ere Banerne i Sjælland og Fyn; der har man saadanne Statsbaner, som jeg kalder Baner af første Orden, og de ere som bestjendtlig anlagte for Statens Penge, vel at mærke med Tilskud af Halvdelen af Expropriationen fra de paagjældende Landsdele. Derefter komme de Statsbaner, som der nu ere Spørgsmaal om at anlægge, i anden Række, de anlægges og drives af Staten ligesom de tidligere, kun med den Forskjel, at der med Hensyn til Anlægget er ydet et større Tilskud fra de paagjældende Egne end tidligere, og endelig kommer saa, naar man har fuldbragt denne Bygning af Jernbaner af anden Orden, Systemet af 1873 til sin Ret; her forlanges et langt større Offer af de paagjældende Egne, i det Høieste faae de kun en Sub-

vention fra Statens Side, men til Gjengjæld faae da ogsaa de paagjældende Egne Giendomsret over deres Baner, faae Ret til at indrette deres Drift aldeles efter de lokale Interessee, en Fordel, der ikke er saa ringe. Naar jeg nu vender mig til Lovforslaget, saaledes som det kom fra det andet Thing, da skal jeg ikke her ved denne Sags 1ste Behandling gaa videre i Detail, men der er dog nogle faa Punkter, som jeg tror allerede paa Sagens nuværende Standpunkt at maatte fremhæve, fordi der efter min Opfattelse i det andet Thing er truffet Afgjørelser, hvis Rigtighed jeg betvivler. Jeg bemærker, at det Lovforslag, som den høitagtede Regjering havde forelagt i det andet Thing, i Stedet for de 10 Baner, som vare optagne paa Lovforslaget i Fjor, havde fire. I Fjor var det Alsens-Lommerup Banen og Struer-Thisted Banen; nu vare dertil komne Jaaborg-Ringe Banen og Herning-Skjern Banen. Disse fire Baner henhøre alle til dem, som Udvalgets Flertal i Fjor ansaa det for nødvendigt at optage blandt Statsbanerne af anden Orden. Landstinget har nu føiet en femte Bane til, nemlig Skive-Slyngøre Banen. Denne Bane troede Udvalgets Flertal i Fjor at maatte henregne til Banerne af tredje Orden, og jeg er tilbøjelig til at mene, at den i Virkeligheden ogsaa hører hjemme der. Der er ved denne Bane efter min Opfattelse ikke Spørgsmaal om Andet end at betjene Oplandet, bringe det i Forbindelse med den nærmeste Jernbanestation, og det forekommer mig derfor ikke, at der er særlig Anledning for Staten til at tage sig af den; men jeg skal indrømme, at dette jo er en Skønssag, og jeg skal derfor heller ikke lægge nogen videre Vægt derpaa. Det, som har mere Betydning for mig ved dette Forslag, som er kommet fra det andet Thing, er den Forandring, som Landstinget har foretaget i Regjeringens Lovforslag i Henseende til Tilskudet fra de paagjældende Egne. I den Henseende har jo den ærede Minister i sit Lovforslag i alt Væsentligt sluttet sig til den Anskuelse, som blev hævdet af Flertallet i Folkethingsudvalget i Fjor. Vi gif nemlig den Gang ud fra, at den rette Norm for at bestemme dette Tilskud til Banerne fra Egnene, vilde være Omkostningerne til Expropriationen gjennem de paagjældende Egne. Vi gif nemlig ud fra, at det Tilskud, der skulde ydes til Banerne, billigtvis ikke kunde og burde være lige stort alle Vegne. Allerede af den Grund, at Baneanlæg gjennem en frugtbart, rig og stærkt befolket Egn, hvad Expropriation angaar, ere kostbarere end Baneanlæg gjennem en folkefattig Egn med daarligere Jord, maatte det efter Flertallets Mening være nødvendigt at vælge en Basis, en Norm for Bestemmelsen af dette Tilskud, der kunde lade den tilstedeværende Forskjel i Egnenes Evne til at bidrage til Banen træde frem. Det vil være i Thingets Grundring, at vi derhos satte et Maxi-